

Stichting Sibusiso Sibusiso Foundation

JAARVERSLAG 2009

Inhoudsopgave

3	Bestuursverslag 2009	16	Jaarrekening 2009 van de Stichting Sibusiso
6	De dagelijkse praktijk	16	Balans
14	Sibusiso in cijfers	17	Staat van baten en lasten
		18	Toelichting op de jaarrekening
		22	Accountantsverklaring
		24	Sibusiso Foundation Tanzania
		24	Financieel verslag 2009
		26	Toelichting bij het financieel verslag 2009
		26	Accountantsverklaring
		27	Bestuursgegevens

De Stichting Sibusiso is begonnen als een droom. Nu is het een project in Tanzania:

- **waarbij gestreefd wordt de kwaliteit van leven voor kinderen met een zeer ernstige meervoudige handicap, van alle culturele en religieuze achtergronden, te verbeteren**
- **dat de waardigheid en acceptatie van kinderen met een verstandelijke handicap zeker stelt**
- **dat kinderen met een verstandelijke handicap de mogelijkheden biedt hun capaciteiten te ontdekken en te ontwikkelen en**
- **dat de sociale integratie van kinderen met een verstandelijke handicap bevordert.**

De droom is werkelijkheid geworden met behulp van onze medewerkers in Tanzania, door de vrijwilligers en giften.

Bestuursverslag 2009

Stichting Sibusiso geeft financiële steun aan het realiseren van een programma in Tanzania voor kinderen met een verstandelijke en lichamelijke beperking. Er wordt naar gestreefd de acceptatie van meervoudig gehandicapte kinderen te vergroten en hen de mogelijkheid te bieden hun capaciteiten te ontdekken en te ontwikkelen. Tevens probeert Sibusiso de integratie van deze kinderen in hun eigen leefomstandigheden te bevorderen.

Inleiding

Sibusiso groeit nog steeds. Eind 2009 waren ruim 1.600 kinderen ingeschreven in het programma. De formule van een kortdurend verblijf in het Sibusiso-centrum, gevolgd door een programma van nazorg werkt nog steeds heel goed. Voor een optimaal programma en het toenemend aantal kinderen was een aantal aanpassingen en vernieuwingen van het centrum noodzakelijk: de community-hall, waar de maandelijkse bijeenkomsten plaatsvinden werd uitvoerig gerenoveerd, er kwam een nieuw sanitair-blok bij, de keuken en het managerhuis zijn opgeknapt en een nieuwe generator is geïnstalleerd.

Nieuwe directeur

Sinds oktober 2009 is Josje Reinartz directeur van Sibusiso in Tanzania. Josje is in 1993 begonnen bij Artsen Zonder Grenzen (AZG), waar zij onder meer tien veldmissies in Afrika heeft gedaan. Vanaf 2002 was Josje operationeel directeur op het hoofdkantoor van AZG in Amsterdam. Bij Sibusiso is zij verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken, met als opdracht verdere professionalisering van Sibusiso. Voor Atty en Henk Hammer geeft dat meer ruimte om actief te zijn op het gebied van fondsenwerving in Nederland.

Fondsenwerving

2009 was een bijzonder goed jaar. Donaties maken investeringsprojecten mogelijk, maar leveren ook een essentiële bijdrage aan dekking van de begroting van de operationele kosten.

Door de donatie van een stichting realiseert Sibusiso de continuïteit van het management. Ook de Good-

will Foundation, ZZG, MEE Utrecht, Stichting Kili4Kids, Lions Oost Zeeuws Vlaanderen, Stichting Pelgrimshoeve en de Johannes Stichting Ridderkerk hebben het mogelijk gemaakt dat het Sibusiso-programma in 2009 operationeel goed heeft kunnen functioneren.

Een nieuw schoollokaal kon worden gerealiseerd door giften van onder andere de Hans van Bokkem Foundation. Het bedrijf Rijk Zwaan heeft de inrichting van de snoezelkamers en de nieuwe therapieruimte, evenals het transport ervan uit Nederland, bekostigd. De renovatie van de community-hall (onder andere voor open dagen van Sibusiso) is mede mogelijk gemaakt door de Rotary Club Ridderkerk.

Huisvesting voor jongeren die deelnemen aan het programma voor praktische vaardigheden kon mede worden gerealiseerd door een bijdrage van het Zeldenrust-Steelantcollege.

De opbrengst van het jaarlijkse Bloemengala van de Lions Noordwijk is geschonken aan Sibusiso. Daarmee konden onder andere nieuwe sanitaire voorzieningen worden gebouwd en de watervoorzieningen en verschillende gebouwen worden gerenoveerd. Ook de aanschaf van een generator kon hierdoor worden gerealiseerd.

De Stichting Florentina organiseert regelmatig zogenaamde support trips. De deelnemers bezoeken ook het Sibusiso Center en gaan een halve dag mee met een outreach team. Zij worden 'ambassadeurs' en geven een financiële bijdrage.

De Stichting Wilde Ganzen heeft de donaties in veel gevallen aangevuld met een financiële bijdrage.

Financiën

Zoals hierboven vermeld hebben enige grote giften het mogelijk gemaakt het centrum uit te breiden. U vindt daarover elders (pagina 19) in het jaarverslag meer informatie. Met het groter worden van het centrum nemen ook de exploitatielasten toe. Bij het financiële verslag van Sibusiso Foundation vindt u de exploitatie nader toegelicht.

Het verwerven van voldoende middelen heeft de voortdurende aandacht van het bestuur en andere direct betrokkenen. Gelukkig heeft de stichting ook een buffervermogen waaruit rentebaten beschikbaar komen. Dit vermogen is belegd in obligaties met een hoge kredietwaardigheid. Het rentepercentage op deze beleggingen is hoger dan op een spaarrekening, om welke reden in 2009 daarin weer een bedrag is herbelegd.

Vrijwilligers

Sibusiso draait naast Henk, Atty en Josje volledig met Tanzaniaanse werkkrachten. Toch is zo nu en dan extra expertise nodig vanuit Nederland: vakbekwame mensen verlenen dan als vrijwilliger hun diensten. In juni zijn twee Nederlandse orthopedagogen twee weken lang in het centrum geweest. Zij richtten zich met name op het geven van lessen over autisme en gedragsproblemen en het ondersteunen van het Tanzaniaanse personeel bij een eerste onderzoek. Hierbij aansluitend werd voor elk kind een individueel programma gemaakt. Ook de orthopedagoge Miriam Roemer, die al vaker is geweest, kwam in juli naar Sibusiso. Samen met een muziektherapeute heeft zij geadviseerd bij het inrichten van de snoezelruimtes en lessen gegeven over het gebruik van deze

ruimtes. In het najaar is een andere deskundige uit Nederland als vrijwilliger bij Sibusiso geweest om de logistieke en financiële processen van het Sibusiso-project door te lichten en adviezen te geven voor verbetering. Ook zijn er twee studenten geweest om bij Sibusiso hun afstudeeronderzoek te doen. De onderzoeksresultaten van beide onderzoekers, de een op het gebied van antropologie en de andere op gebied van neuropsychologie, zijn te vinden op onze website.

Oprichters

Op 9 december is mevrouw J.M. Roos-Groeneveld overleden, moeder respectievelijk schoonmoeder van Atty en Henk Hammer-Roos. Met respect kijkt het bestuur terug op haar leven dat altijd in dienst stond van de ander. Samen met haar man, overleden in juni 2008, is zij van zeer grote betekenis geweest voor de start van het Sibusiso-programma. Alhoewel zij beiden heel graag een bezoek aan het kindercentrum zouden hebben afgelegd, liet hun gezondheid dat niet toe. Vanuit hun thuisbasis Ridderkerk kon ook goed hulp worden gegeven en dat hebben zij altijd met veel liefde gedaan.

Koninklijke onderscheiding

Het nieuwe jaar begon bijzonder. Atty en Henk zijn op 11 februari beiden benoemd tot ridders in de Orde van Oranje Nassau. De koninklijke onderscheidingen werden hen uitgereikt door drs. A.G. Koenders, minister van Ontwikkelingssamenwerking. Zij kregen hun onderscheidingen onder andere voor hun jarenlange inzet voor Artsen zonder Grenzen en de oprichting van Stichting Sibusiso. Minister Koenders: 'Hun capaciteiten en inzet om dit alles te realiseren zijn op z'n minst buitengewoon te noemen.'

Het getuigt van een instelling van vergaande zorg voor de medemens en het hebben van een groot hart voor mensen die in nood en armoede verkeren.' De uitreiking vond plaats in Madurodam te Den Haag in aanwezigheid van een groot aantal familieleden, vrienden en het bestuur.

Toekomst

Na tien jaar intensieve betrokkenheid bij Sibusiso zal ondergetekende de functie van voorzitter overdragen aan Gerjan Ananias, met ingang van 26 april 2010. Gerjan is al vele jaren bestuurslid en zal zijn nieuwe functie met verve kunnen vervullen.

Namens de kinderen en hun ouders bedankt het bestuur alle donateurs, organisaties, instellingen en particulieren die Sibusiso mede mogelijk maken.

Namens het bestuur,

Gijske Meijerink

Voorzitter

Moeder en kind genieten in de Snoezelruimte.

De dagelijkse praktijk

Elke dag gaan er twee auto's met een team het district in om huisbezoeken af te leggen en vergaderingen te houden met dorpsbewoners. Dit is een van de belangrijkste onderdelen van het Sibusiso-programma.

Mama Mambo, 55 jaar, maatschappelijk werker in het outreach team sinds augustus 2009:

'Voor mij is het allerbelangrijkste om een familie thuis te overtuigen daadwerkelijk naar Sibusiso te komen.'

Lilian, 35 jaar, maatschappelijk werker in het outreach programma sinds november 2009:

'De maatschappelijk werkers gaan op bezoek bij kinderen die niet zijn komen opdagen voor een afspraak. Zij stimuleren de moeders om alsnog te komen. Wat ik het allermooiste vind is als ik die moeders en kinderen één of twee dagen later echt zie komen.'

Hoe werkt het outreach team?

Algemene informatie

In 2009 is het outreach team met twee nieuwe maatschappelijk werkers versterkt; Mama Mabo (55) en Lilian (35). Elke dag gaan de maatschappelijk werkers met twee teams op outreach om huisbezoeken af te leggen of aanwezig te zijn bij een dorpsbijeenkomst. De outreach teams bezoeken de kinderen ook wanneer ze niet gekomen zijn voor het driemaandenprogramma of een afspraak voor therapie of speciale voeding gemist hebben. Indien er lange tijd geen contact is geweest met de familie zal één van de outreach teams ook een bezoek thuis gaan brengen. De maatschappelijk werker praat dan met de ouders of verzorgers en tracht uit te vinden wat de reden is waarom ze niet naar Sibusiso zijn gekomen. Zij geven adviezen aan de ouders en benadrukken dat het van belang is om de oefeningen te continueren, zoals ze die geleerd hebben tijdens het driemaandenprogramma. Ze melden nog eens dat het belangrijk is om de

medicijnen die het kind nodig heeft trouw te geven; in veel gevallen medicijnen tegen epilepsie. In andere gevallen is het nodig de ouders ervan te overtuigen dat het in het belang van het kind is om het naar school te laten gaan. Zelfs wanneer hun kind niet altijd met alles kan meedoen. Er worden ook voedingsadviezen gegeven voor kinderen met slik- en/of eetproblemen. De maatschappelijk werkers proberen de ouders ervan te overtuigen en te motiveren om naar Sibusiso te komen voor een driemaanden-programma, voor therapie of voeding en iedereen wordt altijd uitgenodigd voor de open dagen. Tot slot worden de ouders aangemoedigd om het niet op te geven. De vooruitgang bij een kind met een verstandelijke beperking gaat heel langzaam, maar er is vooruitgang.

Meer dorpsbijeenkomsten

Doordat de teams met nieuwe maatschappelijk werkers zijn versterkt, is het nu mogelijk om meer dorpsbijeenkomsten te organiseren. Tijdens deze bijeenkomsten wordt er gesproken over de rechten van gehandicapte kinderen, over de noodzaak om de kinderen en hun familie niet buiten te sluiten van de gemeenschap. Ook wordt benadrukt dat het van belang is om de kinderen naar school te laten gaan in plaats van ze thuis en binnen te houden.

Een ander belangrijk aspect van de dorpsbijeenkomsten is het registreren van 'nieuwe' kinderen. Deze kinderen worden daarna uitgenodigd om naar Sibusiso te komen voor een uitgebreider onderzoek.

Leerkracht of therapeut gaat mee op outreach

Wanneer een team naar een kind gaat dat thuis therapie nodig heeft of wanneer de thuissituatie moet worden bekeken als het gaat om een rolstoel of ander hulpmiddel, zal een therapeut meegaan op outreach.

Indien een kind is doorverwezen naar het speciaal onderwijs wordt er een bezoek gebracht aan de school om te zien hoe het gaat. In deze gevallen gaat één van de Sibusiso-leerkrachten mee op outreach.

In 2010 zal een begin worden gemaakt met het bijwerken van de database. Alle gegevens van de ruim 1.600 kinderen zullen worden gecentraliseerd en opgeslagen in de computer. Dit zal het werk efficiënter en doelgerichter maken.

In het grote klaslokaal krijgen de moeders les van Bryson, een van de onderwijzers van Sibusiso. Deze lessen gaan over onderwerpen zoals de ontwikkeling van het kind, voeding, hoe vergroeiingen kunnen worden voorkomen, hoe de moeders hun kinderen op de juiste manier kunnen stimuleren, hygiëne etc.

Interview met 'Mama Crispin'

Door **Tina Nko**, hoofd van de school,
en **Emmanuel Kisanga**, ergotherapeut

Crispin

Jonas

Moeder van vijf kinderen

Happyness John, de moeder van Crispin en Jonas, wordt door iedereen 'Mama Crispin' genoemd. In Tanzania is het heel gebruikelijk een moeder 'Mama' te noemen en in de meeste gevallen volgt dan de naam van het oudste kind. Van deze gewoonte wordt ook afgeweken. Zo wordt Atty in Tanzania 'Mama Atty' genoemd, terwijl de oudste dochter Jeannette heet. Jeannette is echter minder bekend bij de mensen in Tanzania dus vandaar 'Mama Atty'. Zo wordt Mama Crispin niet Mama Erick genoemd, naar haar oudste zoon, maar Mama Crispin naar haar zoon die, evenals zijn broer Jonas, ernstig verstandelijk beperkt is. Bij Sibusiso zijn er meer moeders die niet vernoemd zijn naar hun oudste kind, maar naar het kind dat bij Sibusiso bekend is. Mama Crispin is 45 jaar. Ze heeft vijf kinderen van wie Jonas en Crispin ernstig verstandelijk gehandicapt zijn.

Haar verhaal

Zij woont samen met haar kinderen. Ze vertelt zelf dat niemand haar wilde helpen of de verantwoordelijkheid voor haar en haar gezin op zich wilde nemen, omdat ze twee ernstig gehandicapte zoons heeft. Alleen Sibusiso probeert haar te helpen. Zowel de vader van de oudste vier kinderen als de vader van het jongste kind laat het afweten.

Hoe kwam ze met Sibusiso in contact?

Het eerste contact met Sibusiso was via het outreach team. De mensen van Sibusiso waren er door buurtbewoners op geattendeerd dat er een familie was met twee ernstig gehandicapte jongens. Op aanwijzingen van de buurtbewoners bracht het Sibusiso outreach team in augustus 2002 een bezoek aan de familie.

Na verschillende huisbezoeken namen Jonas en Crispin in oktober 2003 deel aan het driemaandenprogramma in het Sibusiso-centrum. Tijdens een huisbezoek in 2004 bleek dat de familie het heel moeilijk had. Het 'huis' waarin ze woonde, moest worden afgebroken. Mama Crispin wist niet waar ze heen moest.

Crispin en Jonas hebben opnieuw deelgenomen aan een driemaandenprogramma bij Sibusiso. Er werd een huis voor hen gehuurd vlak bij Sibusiso, zodat Mama Crispin met Jonas en Crispin elke dag naar Sibusiso kon komen. Zo waren ze verzekerd van een maaltijd en konden de twee jongens deelnemen aan het programma.

Mama Crispin is blij met de ondersteuning die ze ondervindt van Sibusiso. Daarnaast heeft ze ook vrienden gemaakt. Familieleden en burens kijken haar niet meer met de nek aan, maar respecteren haar nu.

Haar baan bij Sibusiso

Mama Crispin zegt zelf ook veel geleerd te hebben bij Sibusiso. In het begin was ze volledig afhankelijk van Sibusiso. Sinds ze een baan heeft in de keuken bij Sibusiso voelt ze zich meer verantwoordelijk voor haar familie. Met haar salaris kan ze nu zelf de huishuur betalen en eten kopen. Ze voelt zich nu zelfstandiger, net als het andere personeel bij Sibusiso dat ook voor zichzelf kan zorgen.

De vooruitgang van Jonas en Crispin

Jonas kan nu zelf lopen, hij heeft geen dikke voeten meer en hij kan uit een kop drinken die hij zelf vasthoudt. Hij krijgt medicijnen tegen epilepsie. Zijn algehele gezondheidssituatie is verbeterd. Andere kinderen bij Sibusiso kennen hem, houden van hem en helpen hem waar zij kunnen. Hij is in staat te communiceren door middel van gebaren. Zijn spraak is nog niet echt ontwikkeld. Er moet nog meer aandacht worden besteed aan toilettraining en zelfstandig eten.

Crispin is in staat eenvoudige instructies op te volgen zoals: water halen, kleding wassen, vegen en vaatwassen. Hij leert nu pap te koken en met begeleiding kan hij ook Jonas helpen met eten. Hij is zelfstandig in de toiletgang en het baden en aankleden. Zijn rusteloosheid en het rondrennen zijn veel minder geworden. Hij vertoont geen gedrag meer in de vorm van zichzelf bijten en slaan. Hij loopt niet meer in zichzelf te praten en niet meer alles wat hij vindt, stopt hij in z'n mond.

Interview met Gilliard Kimaro

hoofd logistiek en onderhoud

Dienst

Aantal werknemers

Tuin*	3
Schoonmaak	2
Keuken**	7
Timmerwerkplaats	3
Bewakers***	7
Magazijn	1
Totaal	23

* Bij koffiepluk losse arbeiders uit de dorpen

** Vroege en late diensten

*** Dag- en nachtdiensten

De taken en verantwoordelijkheden van het hoofd logistiek

Kimaro is eindverantwoordelijk voor de logistiek van de hieronder beschreven diensten. Hij moet ervoor zorgdragen dat aan alle voorwaarden wordt voldaan, zodat mensen hun werk goed kunnen uitvoeren. Als er problemen zijn, zoals tekort aan personeel, zoekt hij ondersteuning voor de diensten. Ook als er conflicten zijn, is hij degene die deze samen met de medewerkers oplost.

De tuin wordt volledig onderhouden door eigen personeel. Daarnaast zijn er twee speeltuinen en een sportveld. Er is een koffieplantage waarvan de oogst in 2009 1.000 kg koffie bedroeg.

Er is een schoonmaakafdeling en een wasserij, met twee medewerkers. In de keuken wordt dagelijks pap gekookt voor het ontbijt voor zestig mensen. Dit zijn de moeders en de kinderen die in het centrum verblijven en de jongeren die deelnemen aan het programma voor praktische vaardigheden. Er wordt

een lunch gekookt voor 115 mensen. Dit zijn de mensen die in het centrum logeren, de kinderen die voor therapie komen, de jongeren die aan het dagprogramma deelnemen en het personeel. 's Avonds wordt er weer gekookt voor de kinderen, moeders en werknemers die overnachten.

In de de timmerwerkplaats worden alle hulpmiddelen voor de kinderen gemaakt, zoals aangepaste stoelen, tafels, looprekjes et cetera. Kimaro zorgt ervoor dat het gereedschap in orde is en wordt geadmistreerd. Ook is Kimaro verantwoordelijk voor de bewakers, het klein onderhoud van de gebouwen, de magazijnen, de generator en de waterpomp en -opslag.

Een werkdag van Kimaro

De maandag is de drukste dag, want dan komt iedereen met vragen over reparaties, bevoorrading en ziekmeldingen. Op maandagochtend worden de woonhuizen bevoorrad met toiletpapier, tandpasta, wasmiddel, zeep, schoon beddengoed et cetera. Dagelijks wordt de keuken bevoorrad: maïsmeel, rijst, bonen, olie, groente, suiker en thee worden afgewogen en uitgegeven.

Eind 2009 is er een vrijwilliger uit Nederland geweest om de logistiek en bevoorrading beter te organiseren. Kimaro ervaart een enorme vooruitgang in de structurering van de aanvragen, waardoor zijn eigen werkzaamheden makkelijker en overzichtelijker zijn geworden. Bovendien heeft hij een assistent gekregen. Het is voor Kimaro nu duidelijker waar de prioriteiten liggen en wat kan worden gedelegeerd. Deze aanpassing van werkzaamheden levert hem niet alleen voordelen op, maar maakt alle medewerkers meer verantwoordelijk voor het totale proces.

De successen van 2009

- Samen met een Nederlandse vrijwilliger zijn verbeteringen aangebracht met betrekking tot de controle van de voorraden. Er wordt nu een aanvraagbon ingediend, deze wordt in een computersysteem verwerkt en aan het eind van de maand is duidelijk wat er is verbruikt. De vrijwilliger en Kimaro hebben een indeling gemaakt in zeven onderwerpen: voeding, elektriciteit, keuken, linnengoed e.d., schoonmaakmiddelen, administratieve middelen en overigen.
- Er is tevens een andere manier uitgewerkt voor de aanvragen van direct klein onderhoud aan de gebouwen: werknemers van de afdelingen vullen nu een lijst in waar het onderhoudsprobleem op wordt aangegeven. Er kan daardoor precies worden gecontroleerd wat er moet worden gedaan

De wensen voor de toekomst

- Doorgaan op de ingeslagen weg, met steeds meer inzicht in wat er moet worden gedaan wat er wordt verbruikt en wie verantwoordelijk is.

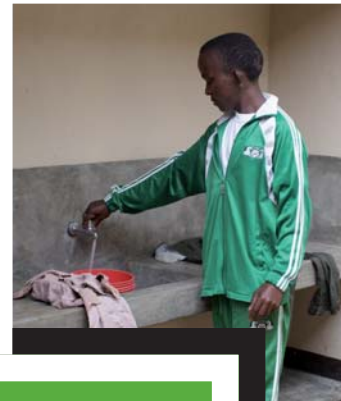

Elke dag wordt er in de Sibusiso-keuken ontbijt, lunch en een avondmaaltijd gekookt. Vooral het koken van de lunch is een enorm karwei. 115 mensen krijgen een warme maaltijd als lunch. Het roeren van de 'ugali', dat is een stijve pap van maïsmeel, is zwaar werk.

Het nieuwe toiletgebouw is een enorme verbetering voor het Sibusiso-programma. Niet alleen tijdens de open dagen wordt er veel gebruik van gemaakt. Ook de jongeren die dagelijks voor hun eigen programma komen, kunnen gebruikmaken van de douches. Ze gaan elke dag schoon naar huis.

In 2009 zijn er veel nieuwe gebouwen bijgekomen waardoor we in staat zijn meer kinderen op een nog betere manier te begeleiden. Er is een toenemend aantal jongeren die in aanmerking komen om deel te nemen aan het programma voor praktische vaardigheden. Tot voor kort konden we dit programma alleen aanbieden aan jongeren die in de buurt van Sibusiso wonen. Met het nieuwe slaapgebouw kunnen we nu jongeren die te ver weg wonen om dagelijks naar Sibusiso te komen, uitnodigen voor een zesmaandenprogramma. Het slaapgebouw bestaat uit zes tweepersoonkamers, een kamer voor een van de onderwijzers, douches en toiletten en een gemeenschappelijke ruimte. De groep die aan een zesmaandenprogramma deelneemt, bestaat uit twaalf jongeren die van ver komen en bij Sibusiso blijven slapen en twaalf jongeren die in de buurt wonen en dagelijks komen.

Sibusiso in cijfers

	2005	2006	2007	2008	2009
Aantal geregistreerde kinderen ¹	1.012	1.117	1.422	1.579	1.600
Overleden kinderen	18	41	40	22	40
Dorpsbijeenkomsten	55	54	25	24	40
Aantal bezoekers bij dorpsbijeenkomsten	450	457	193	256	n.v.t.
Aantal contacten bij huisbezoeken	2.010	2.000	1.358	1.951	1.836
Open dagen/aantal bezoekers gemiddeld	11/250	12/200	12/225	12/350	12/355
Aantal kinderen voor langere periode in het centrum	316	80	107	102	144
Aantal jongeren die deelnemen aan het programma voor praktische vaardigheden ²	6	7	10	23	40
Aantal kinderen deelgenomen aan sportdagen en Special Olympics ³	8	8	14	600	700
Aantal kinderen in het voedingsprogramma	61	159	169	199	135
Aantal kinderen voor ergo- en fysiotherapie ⁴	158	283	503	629	622
Aantal therapiecontacten in het centrum ⁵				2.312	2.982
Aantal speciale hulpmiddelen	34	73	92	66	91
Aantal rolstoelen	16	25	44	22	20
Aantal werknemers	60	60	56	59	59

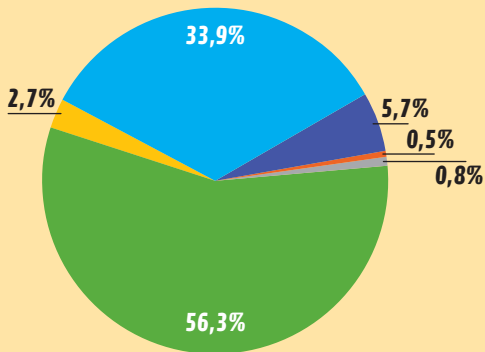
¹⁾ In dit jaarverslag gaan we voorzichtigheidshalve uit van ruim 1.600 kinderen. In 2010 wordt de database gecentraliseerd en gereorganiseerd.

²⁾ Dit programmaonderdeel groeit snel. Hier moet nieuw beleid voor gemaakt worden.

³⁾ Tijdens de sportdagen die door Sibusiso werden georganiseerd zijn in 2008 en 2009 de aantallen kinderen, leerkrachten en ouders bij elkaar geteld als deelnemers. De belangstelling voor deze sportdagen neemt toe.

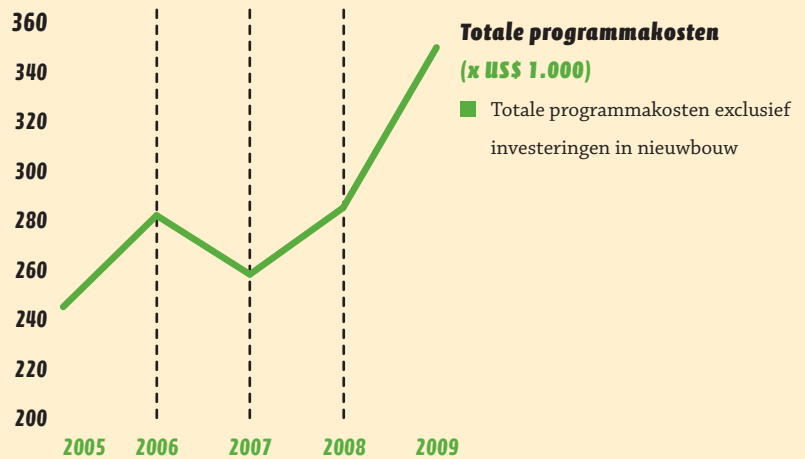
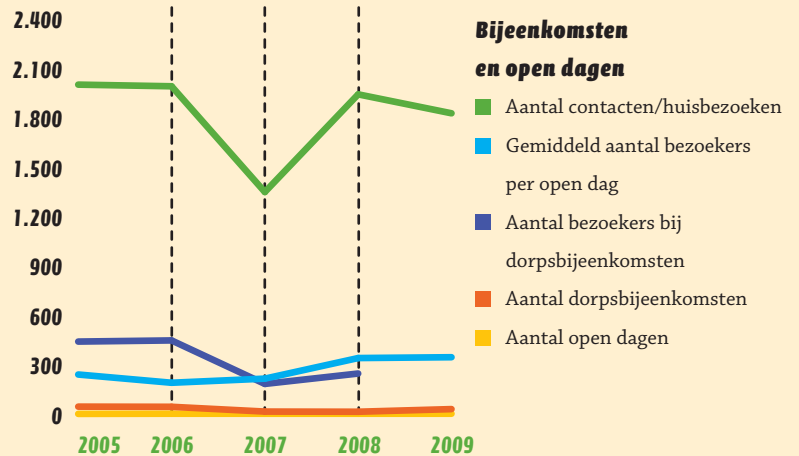
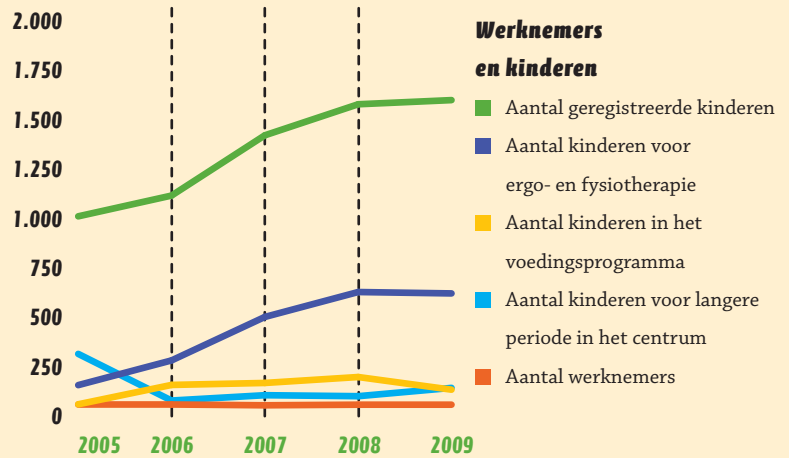
⁴⁾ Met de nieuwe therapieruimte en een extra fysiotherapeut kunnen we betere zorg leveren. Het is nog niet voldoende.

⁵⁾ Van de jaren 2005 tot en met 2007 zijn de statistieken met betrekking tot het aantal therapiecontacten in het centrum niet betrouwbaar en worden om die reden hier niet genoemd.

Totale uitgaven 2009 (uitgesplitst, exclusief investeringen)

- Programmakoosten
- Huisvesting
- Ergotherapie
- Vrijwilligers
- Personeelslasten
- Overhead

Jaarrekening 2009 Stichting Sibusiso

Balans

	ultimo 2009	ultimo 2008
x € 1		
Activa		
Nog te ontvangen bedragen	40.577	45.171
Effecten	834.431	296.852
Liquide middelen	267.065	805.772
	1.142.073	1.147.795
Passiva		
Eigen vermogen		
Vrij besteedbaar vermogen	211.403	216.125
Vastgelegd vermogen	930.670	830.670
Totaal	1.142.073	1.046.795
Langlopende schulden		
Lening	-	50.000
Kortlopende schulden		
Lening	-	50.000
Nog te betalen	-	1.000
	1.142.073	1.147.795

Staat van baten en lasten

x € 1	2009	2008
Baten		
Termijnen van lijfrente	61.450	59.150
Schenkeningen	398.858	206.929
Rente obligaties	21.935	17.248
Rente bank	21.214	30.500
Koerswinst obligaties	19.656	7.810
	523.113	321.637
Lasten		
Kosten voor Tanzania	238.871	156.744
Investerings Tanzania	173.164	-
Kosten in Nederland	15.800	4.588
	427.835	161.332
Saldo bate	95.278	160.305

Toelichting op de jaarrekening

Inleiding

Stichting Sibusiso, gevestigd in Nederland, heeft als doel Sibusiso Foundation in Tanzania te ondersteunen. De stichting werft en beheert daartoe gelden. De fondswerving is erop gericht de activiteiten in Tanzania *duurzaam* te kunnen ondersteunen; in verband hiermee is kapitaalvorming noodzakelijk. Stichting Sibusiso is houder van het recht om de grond, waarop de activiteiten van de Foundation plaatshebben – het Sibusiso Centrum – tot 2098 te gebruiken en heeft de daarop gestichte gebouwen gefinancierd. Dit alles staat om niet ter beschikking van de Foundation. Formeel gezien is de band tussen onze stichting en de Foundation in Tanzania van niet-bindende financiële aard, maar vanzelfsprekend dienen de gelden die ten behoeve van het Sibusiso Centrum in Tanzania zijn verkregen daarvoor ook te worden aangewend, zulks in overeenstemming met de doelstelling van de stichting. Sommige kosten voor de Foundation worden vanuit Nederland betaald en voorts verschaft stichting Sibusiso naar gelang de behoefte geld aan de Foundation (in 2009 een bedrag van US\$ 263.400), waardoor de totale ondersteuning, met inbegrip van investeringen, in het boekjaar ruim € 412.000 bedroeg. Door de Foundation wordt een begroting ingediend, die regelmatig wordt bijgesteld. Onze stichting ontvangt van de Foundation een financiële verantwoording, die ter plaatse door een registeraccountant wordt gecontroleerd. Van die verantwoording is in het jaarverslag een overzicht opgenomen; dit valt buiten de financiële verantwoor-

ding van onze stichting en dus ook buiten het onderzoek van de registeraccountant van onze stichting, De Graaf + Plaisier. Het eigen vermogen is voor het grootste deel 'vastgelegd'. Een richtlijn jaarrekening schrijft voor dat als een bestuur niet vrijelijk over een deel van het kapitaal mag beschikken, dit moet worden genoemd. Ten aanzien van het vermelde bedrag van € 930.670 – en eveneens ten aanzien van de niet-genoteerde effecten – heeft de schenker bepaald dat alleen de opbrengsten daarvan mogen worden aangewend.

Balansposten

De *Nog te ontvangen bedragen* betreffen inmiddels ontvangen bankrente en lopende rente op obligaties.

Onder *Effecten* zijn obligaties verantwoord, gewaardeerd tegen marktwaarde.

Onder dit hoofd zijn tevens begrepen niet-genoteerde effecten, die zijn verkregen in het kader van een lijfrenteschenking. Van de betreffende lijfrenteschenking zijn inmiddels alle termijnen vervallen. Aangezien sprake is van een illiquide belegging werden de vervallen termijnen voorzichtigheidshalve in mindering gebracht op de nominale waarde. Daardoor is deze post, die een belang van circa de helft in Kigongoni Lodge in Arusha betreft, thans pro memorie opgenomen.

De *liquide middelen* waren eind 2009 vrij opneembaar.

Aan het *Eigen vermogen* dat op 31 december 2008 € 1.046.795 bedroeg, is het positieve saldo van baten en lasten ad € 95.278 toegevoegd, tezamen € 1.142.073. Voor de onderverdeling zie het slot van de Inleiding.

Onder *Nog te betalen* was eind 2008 een bedrag van € 1.000 verantwoord dat betrekking heeft op wellicht verschuldigd schenkingsrecht 2005. Dit bedrag is thans vrijgekomen.

Posten uit de staat van baten en lasten

Termijnen van lijfrente. In het boekjaar is een toezegging gedaan om gedurende vijf jaar jaarlijks in totaal € 2.500 te schenken. Vanaf 2006 zijn giften en testamentaire verkrijgingen onder bepaalde voorwaarden geheel vrijgesteld van schenkings- respectievelijk successierecht. Met ingang van 2008 is onze stichting aangemerkt als een algemeen nut beogende instelling, inhoudende aftrekbaarheid van giften en vrijstelling van schenkingsrecht en erfbelasting.

Aan eenmalige *Schenken*gen werd € 398.858 ontvangen. Hierin is een legaat begrepen van € 50.000, terwijl voorts enkele grote schenkingen werden ontvangen ter bekostiging van investeringen in het Centrum in Arusha. Zie hierover het jaarverslag.

Onder de *Effecten* zijn waardepapieren in US dollars begrepen met een boekwaarde van circa € 310.000. In 2005 is overgegaan tot het beleggen van een deel van het kapitaal in dollarobligaties. De reden is dat de Tanzaniaanse shilling meefluctueert met de dollar en niet met de euro. Door het sterker worden van de euro ten opzichte van de dollar is – uitgedrukt in euro's – per saldo een koersverlies op de dollarbeleggingen geleden; in het boekjaar werd dit opnieuw gedeeltelijk gecompenseerd. De obligaties kostten

in 2005 circa € 300.000; de sindsdien ontvangen dollarrente is in dollarobligaties herbelegd, terwijl ook schenkingen in dollars aldus worden belegd.

Onder *Kosten voor Tanzania* is de steun aan de exploitatie van het Centrum in Tanzania begrepen.

De *Kosten in Nederland* kunnen als volgt worden gespecificeerd:

x € 1	2009	2008
Jaarverslag/nieuwsbrief	1.526	3.793
Bewaarloon obligaties	366	352
Publiciteitskosten	13.809	333
Overige kosten	99	110
	-----	-----
	15.800	4.588
	-----	-----

Voor het jaarverslag werd wederom een sponsorbijdrage ontvangen. Dit bedrag is in de eenmalige giften inbegrepen. De publiciteitskosten zijn gemaakt voor het maken van een film over het Centrum in meerdere talen.

Toelichting op de jaarrekening

Overzicht van de ontvangen gelden en de besteding daarvan

x € 1	2009	2008
De banktegoeden namen in het jaar af (in 2008 toe) met	538.706	93.069
Af: waardeverandering dollartegoed	-/- 16	-/- 61
	-----	-----
Te verklaren:	538.690	93.008
	-----	-----
Dit is als volgt te verklaren:		
Ontvangen		
Termijnen van lijfrente	61.450	59.150
Enmalige schenkingen	398.858	206.929
Rente	43.149	47.748
	-----	-----
Totaal ontvangen	503.457	313.827
Uitgaven		
Ondersteuning Tanzania	238.871	156.744
Investerings Tanzania	173.164	-
Kosten in Nederland	15.800	4.588
	-----	-----
Totaal uitgegeven	427.835	161.332
Per saldo meer ontvangen*	75.622	152.495
Verandering in nog te ontvangen en nog te betalen bedragen	-/- 96.406	-/- 42.362
Aankoop respectievelijk opbrengst obligaties	-/- 517.906	-/- 17.125
	-----	-----
Te verklaren toename	538.690	93.008
	-----	-----

* Aansluiting met het saldo baten en lasten ontstaat door de post waardeverandering obligaties in aanmerking te nemen; dit is wel een bate maar geen ontvangst

Opgemaakt door de penningmeester op 18 februari 2010.
Vastgesteld buiten vergadering op de vermelde data.

Mevr. G.J. Meijerink-Stegeman, voorzitter

Mevr. A.I.M. Hammer-Roos, secretaris

H.B. van Wijk, penningmeester

R.O. Boogaard, lid

G.M. Ananias, lid

J.P.D.A. Joos, lid

A.J.M. Selhorst, lid

Accountantsverklaring

Aan: het bestuur van de Stichting Sibusiso

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de jaarrekening 2009 van Stichting Sibusiso te Terneuzen bestaande uit de balans per 31 december 2009 en de staat van baten en lasten over 2009 met de toelichting gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 'Fondswervende instellingen'. Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel

te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de stichting. Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die het bestuur van de stichting heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Sibusiso per 31 december 2009 en van het resultaat over 2009 in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 'Fondswervende instellingen'.

Ridderkerk, 14 april 2010

De Graaf + Plaisier

J Plaisier RA

Sibusiso Foundation Tanzania

Financieel verslag 2009

x Tshs 1.000	Werkelijk 2009	Werkelijk 2008
Inkomsten		
Sibusiso NL: US\$ 263.400 (2008: US\$ 169.400)	341.875	199.431
Specifieke giften		
Wilde Ganzen	0	60.735
Goodwill Foundation	149.325	135.661
Hans van Bokkem Foundation	0	12.469
	149.325	208.865
Niet-specifieke giften	2.941	34.897
Sibusiso bijdragen van ouders	810	463
Inkomsten boerderij ¹	642	6.720
Hearts Helping Hands	0	12.900
	495.593	463.276
Totaal inkomsten	495.593	463.276

- 1) Inkomsten van de boerderij is uitsluitend verkoop van koffie.
- 2) De hogere programmakosten zijn een gevolg van hogere medische kosten voor kinderen, meer support aan arme families en de toename van het aantal jongeren in het programma voor praktische vaardigheden.
- 3) De kosten voor de studenten die Sibusiso heeft gesponsord waren al gemaakt in 2008 voor de opleiding 2009. In 2009 is geen nieuwe student gesponsord.
- 4) De vrijwilligers die in 2009 geweest zijn, hebben hun kosten voor-namelijk zelf betaald.
- 5) De kosten voor de boerderij bestaan uit het onderhouden van de koffieplantage door mensen van buiten. De jongeren die deelnemen aan het programma voor praktische vaardigheden wordt geleerd de koffieplantage te onderhouden en de koffie te oogsten. Dit is een onderdeel van hun lesprogramma.

x Tshs 1.000	Werkelijk 2009	Begroting 2009	Werkelijk 2008
Uitgaven			
Programmakosten ²	147.698	135.000	125.659
Huisvesting	24.837	36.000	19.300
Ergotherapie en training ³	2.366	12.000	12.772
Vrijwilligers ⁴	3.413	6.960	5.941
Kosten boerderij ⁵	1.422	1.000	1.407
Personeelslasten	243.532	195.000	183.132
Overhead	11.641	30.000	9.908
Meubels en uitrusting	11.390	18.000	117.301
Koersverschillen	-/- 2.223		-/- 2.119
	444.076	433.960	473.301
Buitengewone uitgaven	10.718		6.150
Totaal uitgaven	454.794	433.960	479.451
Netto tekort/-overschot boekjaar	41.800		-/- 16.175
Saldo begin boekjaar	29.155		453.301
Saldo einde boekjaar	70.955		437.126
Het saldo is als volgt samengesteld:			
Liquide middelen en bank	74.604		30.548
Vorderingen	0		9.901
Inventaris	6.683		0
Te betalen voorzieningen	-/- 10.332		-/- 11.293
	70.955		29.156

Toelichting bij het financieel verslag 2009

Toelichting uitgaven 2009 ten opzichte van de begroting

In plaats van de begrote US\$ 335.000 voor de lopende kosten is er in 2009 US\$ 350.000 uitgegeven. Dit hogere bedrag wordt verklaard door hogere salariskosten en het toenemend aantal kinderen in het Social Skills programma. Er is ook meer ondersteuning gegeven aan arme families, omdat de oogst in 2009 slecht is geweest en de kosten voor voedsel enorm zijn toegenomen. Daarbij is er meer uitgegeven aan medische kosten voor kinderen. De vacatures voor hoger opgeleid personeel hebben we kunnen invullen, waardoor de salariskosten zijn gestegen. Het is verheugend dat de Amerikaanse Goodwill Foundation een langdurig partnerschap met Sibusiso is aangegaan. We kunnen al sinds 2007 op hun financiële ondersteuning rekenen en ook voor 2010 is dit weer toegezegd.

Voor 2010 is een bedrag van US\$ 370.000 begroot voor operationele kosten. Grote investeringen zijn hier buiten beschouwing gelaten. Deze kunnen alleen worden verantwoord als er donoren voor de financiering zijn.

Accountantsverklaring

Verslag van de accountants van de Sibusiso Foundation Tanzania aan de donateurs

Wij hebben het financieel verslag van de Sibusiso Foundation Tanzania per 31 december 2009 beoordeeld.

Op grond van onze beoordeling zijn wij van mening dat het financieel verslag een getrouw beeld geeft van de stand van zaken van de Foundation per 31 december 2009 en in overeenstemming is met de administratie.

Arusha, Tanzania, 25 februari 2010

Tim Williamson & Co.
Certified Public Accountants

Bestuursgegevens

Nederland

Bestuursleden van de Stichting Sibusiso

De heer G.M. Ananias, *voorzitter**

Mevrouw A.I.M. Hammer-Roos, *secretaris*

De heer H.B. van Wijk, *penningmeester*

De heer R.O. Boogaard, *lid*

De heer J.P.D.A. Joos, *lid*

De heer A.J.M. Selhorst, *lid*

Adres in Nederland

De heer G.M. Ananias, *voorzitter*

Ruthardlaan 20

1406 RT Bussum

Nederland

Telefoon: 06 515 85 81

E-mail: gerjanananias@hotmail.com

Bankrekening 38.58.12.167

t.n.v. Stichting Sibusiso, Ridderkerk

Stichting Sibusiso is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel Zeeland no. 22046082 en statutair gevestigd in Terneuzen.

Voor meer en actuele informatie kunt u onze website bezoeken.

Website: www.sibusiso.nl

E-mail: info@sibusiso.com

atty@sibusiso.com

Tanzania

Bestuursleden van de Sibusiso Foundation

Mevrouw P. Mccauley, *voorzitter*

Mevrouw A.I.M. Hammer-Roos, *secretaris*

De heer B. Kasegenya, *penningmeester*

Mevrouw A. Mollel, *lid*

Mevrouw F. Cran, *lid*

Adres in Tanzania

P.O. Box 14408

Arusha, Tanzania

Telefoon: +255 27 2553320

Bankrekening

Stanbic bank, Arusha Branch

t.n.v. Sibusiso Foundation

Dollarrekening no: 0207788701

De Sibusiso Foundation is in Tanzania als niet-gouvernementele organisatie (NGO) geregistreerd voor de uitvoerende taken.

* Mevrouw G.J. Meijerink-Stegeman heeft op 26 april, na 10 jaar, afscheid genomen als voorzitter.

Colofon

Realisatie van dit jaarverslag werd mede mogelijk gemaakt dankzij de sponsoring van:

C&F Report Amsterdam B.V.

specialist in corporate reporting
(www.cfreport.nl)

De Graaf + Plaisier

accountants en belastingadviseurs
(www.graafplais.nl)

Boogaard Communications Consultancy

in Naarden
(www.bccboogaard.nl)

Denise Cooper-Kiddle

vertaling
(info@denisecooper-kiddle.com)

Met dank aan de fotografen.

Met dank aan de vrijwilligers.